

Asia: OM 24/41/2015

Nimilain uudistamistyöryhmän mietintö

Yleisiä huomioita

Lausuntonne:

Esitysluonnos on huolellisesti valmisteltu ja vastaa asetettuja oikeansuuntaisia tavoitteita.

Mahdolliset kommenttinne:

-

1 luku. Etunimi

Etunimien enimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi kolmesta neljään.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Etunimien sukupuolisidonnaisuus ehdotetaan säilytettäväksi. Sukupuolisidonnaisuus olisi jatkossakin harkinnanvarainen edellytys, josta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommenttinne:

Mietinnössä kuvatut tilanteet, joissa poikkeaminen olisi mahdollista, ovat perusteltuja ja tarpeellisia.

Lausuntonne 1 luvusta muilta osin:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa ei ole ollut käsiteltävänä etunimiasioita, joten tältä osin kokemusta käytännön ratkaisutoiminnassa mahdollisesti esiintyvistä oikeudellisista lain soveltamisongelmista ei ole.

2 luku. Sukunimi

Sukunimiyhdistelmien käyttöönotto ehdotetaan sallittavaksi. Sukunimiyhdistelmät olisivat mahdollisia aikuisille esimerkiksi vihittäessä (10 ja 13 §), mutta tietyissä tilanteissa myös lapsille (6 ja 7 §). Ehdotuksen mukaan sukunimiyhdistelmät olisivat sallittuja myös tilanteissa, joihin ei liity perhesuhteiden muutosta.

En ota kantaa

Mahdolliset lisäkommenttinne:

Esitetty valinnanvapaus on myönteistä, mutta monien erilaisten nimiyhdistelmien sallinta ja niiden muuttamisen laaja sallinta ainakin lasten kohdalla voivat toisaalta aiheuttaa sekavuutta. Tämän muutoksen vaikutuksia on mahdollista arvioida vasta, kun selviää, missä määrin yhdistelmänimiä otetaan käyttöön.

Käytössä olevien sukunimien suoja ehdotetaan säilytettäväksi entisellään

Kannatan ehdotusta, sukunimisuoja tulee säilyttää kaikilla yhdenvertaisesti

Mahdolliset lisäkommenttinne:

-

Lausuntonne 2 luvusta muilta osin:

Hallinto-oikeus pitää myönteisenä, että lakiehdotuksessa on luovuttu vaatimuksesta esittää perusteet etu- tai sukunimen muutostarpeelle. Niin ikään on positiivista, että sukunimen muutostilanteita koskeviin lakiehdotuksen 16 §:n 1 kohtaan ja 20 §:n 1 momentin 1 kohtaan on otettu lain tasolle jo oikeuskäytännössä noudatettu ns. viidennen sukupolven sääntö.

3 luku. Nimiviranomaiset ja menettelysäännökset

Lausuntonne 3 luvusta:

Muutoksenhakua koskevat säännökset ovat entistä selkeämmät ja johdonmukaisemmat. Kuitenkin lakiehdotuksen 32 §:n 2 momentin säännös saattaa muodostua liian suppeaksi muutoksenhakuun oikeutettujen osalta. Erityisesti tilanteessa, jossa lapsen etu- tai sukunimi on ilmoitettu tai sitä on muutettu toista yhteishuoltajaa kuulematta, tai jos nimestä ei saavuteta yhteisymmärrystä, toisella huoltajalla saattaa olla tarve muutoksenhakuun.

Hallinto-oikeus katsoo, että nimilautakunnan lausunto on tarpeellinen siten kuin mietinnössä esitetään. Myös se on myönteistä, jos lausunnoista on näin saatavissa aiempaa perusteellisempia. Hallinto-oikeuden näkökulmasta ne eivät tähän saakka ole yleensä tarjonneet apua hallinto-oikeuden ratkaisutoiminnassa lyhytensä ja perustelujen ohuuden vuoksi.

4 luku. Kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvat säännökset

Lausuntonne 4 luvusta:

Hallinto-oikeudella ei ole huomautettavaa tältä osin. Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa ei ole ollut tapauksia, joissa olisi ollut kysymys kansainvälisen yksityisoikeuden alaan kuuluvien säännösten soveltamisesta nimiasioissa.

5 luku. Erinäiset säännökset

Lausuntonne 5 luvusta:

Hallinto-oikeus kannattaa lakiehdotusta. Puhevaltaa ja itsemääräämisoikeutta koskevat ikäraajat ovat asianmukaiset. Alle 12-vuotiaan nimen muuttaminen jopa viisi kertaa ilman erityistä syytä vaikuttaa liian sallivalta ja saattaa loukata lapsen oikeutta säilyttää oma nimensä, vaikka ehdotuksen 44 §:n 2 momentin viimeisen lauseen mukainen lapsen vaikuttamismahdollisuuskin otetaan huomioon.

6 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Lausuntonne 6 luvusta:

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset ovat riittävän perusteelliset ja niitä on käsitelty esityksen perusteluissa kattavasti. Erityisesti tuomioistuimen kannalta on tärkeää tietää, minkä lain mukaista menettelyä kulloinkin noudatetaan.

Liitelait

Työryhmän ehdotukseen sisältyy ehdotus muuttaa rekisteröidystä parisuhteesta annettua lakia muun muassa siten, että laista poistetaan rajoitus, jonka perusteella rekisteröidyn parisuhteen osapuoliin ei sovelleta nimilain puolison sukunimeä koskeviä säännöksiä. Uusia parisuhteita ei ole enää voinut rekisteröidä 1 päivästä maaliskuuta 2017 lähtien, joten muutos soveltuisi vain rekisteröidyn parisuhteen kuluessa tai parisuhteen purkautumisen jälkeen tehtyihin nimenmuutoksiin.

Kannatan ehdotusta

Mahdolliset lisäkommentit:

-

Yksityiskohtaisia huomioita

Pykäläkohtaiset tekniset huomiot:

-

Pyhäjärvi Pirjo
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus - Aino Oksala ja Martti Raunio